

Я82.мл
Ф-34

Николай Федотов

КЫЛЛАРБЫТ, КӨТӨРДӨРБҮТ...

Я82 мн
Ф-34

Николай Федотов

КЫЫЛЛАРБЫТ, КӨТӨРДӨРБҮТ...

Дьокуускай

Бичик

2010

Намская ЦБС
РС(Я)

Ф.А.Ф.

57922

УДК 821.512.157-1-93Федотов
ББК 84(2Рос=Як)6-5
Ф34

Николай Мухин ойуулара

Ф34 Федотов, Николай Константинович.
Кыылларбыт, көтөрдөрбүт... / Николай Федотов. —
Дьокуускай : Бичик, 2010. — 24 с.

Агентство СІР НБР Саха

Кыра саастаах оҕолорго анаан Сахабыт сириҥ кыылын-сүөлүн, дыаэ сүөһүтүн,
үөнүн-көйүүрүн туһунан тэттик хоһооннор.

УДК 821.512.157-1-93Федотов
ББК 84(2Рос=Як)6-5

© Федотов Н.К., 2010
© Оформление. НКИ «Бичик» РС(Я), 2010

ИИТЭР СҮӨҮНҮ КҮРҮӨЛЭЭН

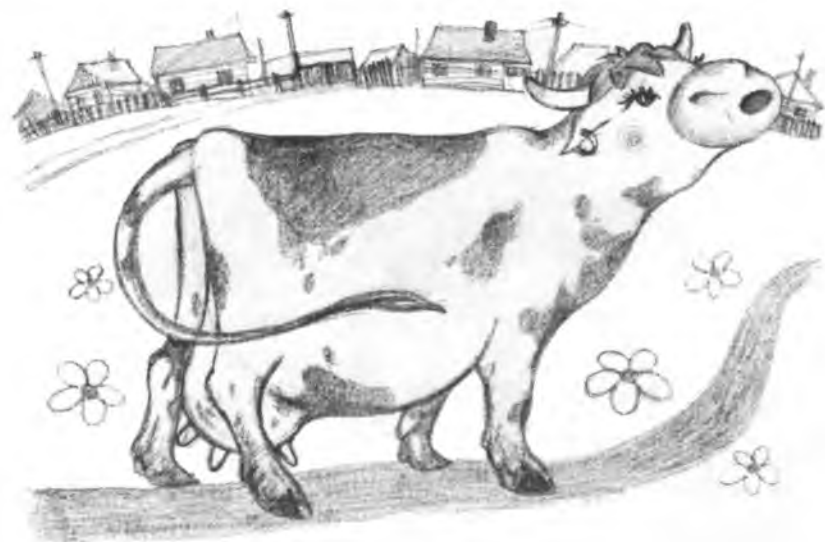
КУЛУНЧУК

Хонууга тото мэччийэ,
Сыһыыга көнүл чэччийэ,
Сыспай сиэллээх
Сылгы үөрэ.
Киһи көрөр ээ, үөрэ.
Куудара кутурук —
Кугасчаан кулунчук
«Ий-ийээ-һээ» ингэрсийэр,
Ийэтин ыңгырар.

ЫНАХ

Сүмэһиннээх оту сиэн
Сүрдээһин ыанньыйан,
Хааман алтахтаан,
Сүр диэн манньыйан
Кэллэ хотонугар.
«Маа-маа» мангыраата,
Кэлбитин биллэрдэ ол аата.
Ыгыранар ынахпыт,
Ымманыйар ньирэйигэр.
Ньирэйэ атаахтыыра
Биллэр ээ, сирэйигэр.

ТУГУТЧААН

Маган тугутчааммын,
Олус сэргэх кырачааммын.
Тунаарар туундара оботобун,
Хотугу айылҕа сорботобун.
Мин сотору улаатаммын,
Буур таба бэрдэ буолуобум,
Дьонҕо туһалыабым.
Дьүкээбил сүһүмун аннынан
Хоболоох тамайа сүүрүөбүм.

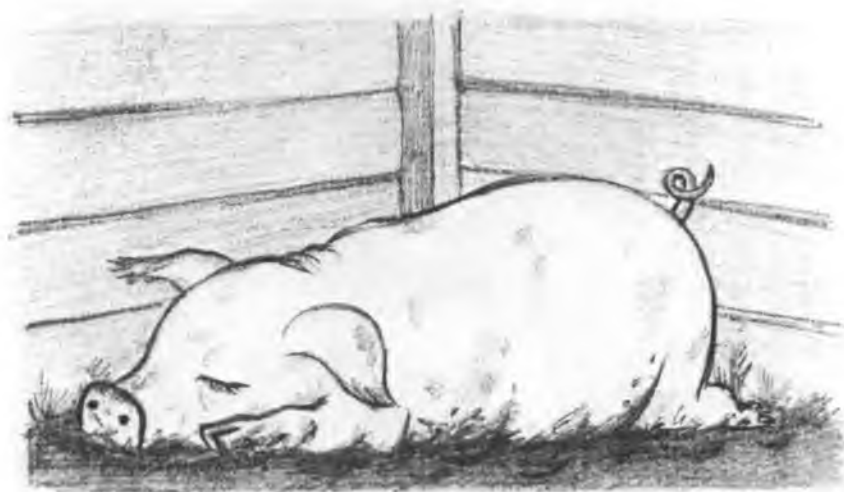
БӨТҮҮК

Кып-кыһыл тараахтаах,
Сытыы, тордуох тумустаах,
Бөдөн, толуу бөтүүкпүт
Өндөх гынан турбахтаат,
Кынатынан сапсынна,
«Куу-киэ-риэ-куу» хаһытаата,
Хотуттарын дьаһайда,
Эбиэккэ ыһырма.

СИБИИННЬЭ

Хотон муннугар
«Хох-хох» хордургуур
Сибииинньэ-хоруунья.
Розетка курдук
Сынтаҕар муннунан
Хара буору
Харса суох хаһар,
Күн уотуттан
Күлүккэ саһар.

БАҢЫРҢАС

Сүүрэрин, көтөрүн
Олуһун сөбүлүүр,
Олбуорун иһигэр
Көңүл көрүлүүр.
Күнү-күннүктээн
Сүүрэлиир-мэниктиир,
Бүлтэс уңуобун
Көгөнө тиниктиир.
Ыппыт биһиэнэ Баһырҕас
Атыттарга ардырҕас.

БААЙ БАЙАНАЙ ОБОЛОРО

Эһэ

Эһэчээски Мэхээлэбин,
Мээчик курдук төкүнүйэбин.
Отон сиэн ойууру кэрийэбин,
Сылдьар ыырбын маныйбын,
Хара тыабын олус таптыыбын.
Отону, сугуну сиэммин
Кыһыҥҥа бэлэмнэнэн уойабын,
Хараҥа арҕахха утуйаммын
Кыһыны кыһалҕата суох туоруубун.

БӨРӨ

Ардай аһылаах,
Сүүрэн сундулуйар
Сур бөрөбүн.
Ыйданга түүнгэ
Олоробун улуйа,
Булпун ыраахтан
Бэлиэтии көрөбүн,
Ситэн ылан сиибин.
Мин олобум олус ыарахан —
Бары миигин бултууллар,
Адбырҕам иһин буулууллар.

САҢЫЛ

Умайар уот кугас саһылбын.
Дьүһүнүм кэмэ суох кэрэтинэн
Тэҥнэспэт хайа да кыыл миэхэ,
Ону бэлиэтээн этэбин эһиэхэ,
Ханнык да остуоруйаҕа,
Хайа да кэпсээнгэ, үһүйээнгэ
Мин албыммынан аатырабын.

КУОБАХ

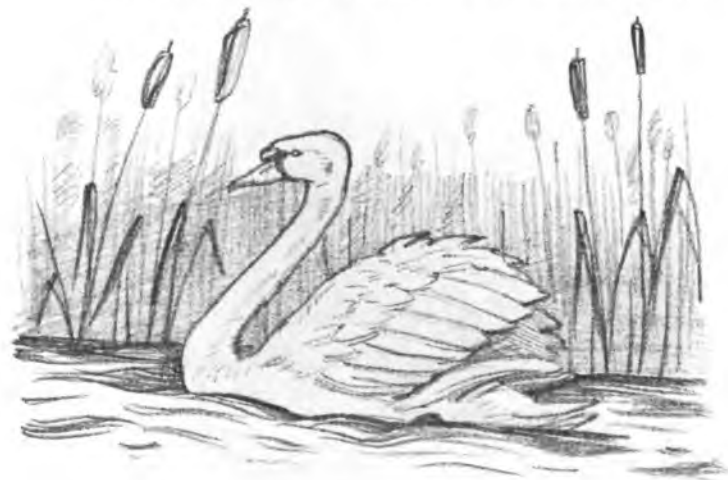
Куттас куобахпын,
Ол эрээри оннук наһаа
Куттас, хоргус буолбатахпын.
«Ну, погоди!» мульткиинэҕэ
Бөрө эрэйдээҕи «ээбин» этитэбин,
Сорун сордуубун.

КЫПТЫЙ КЫНАТТААХТАР

КУБА

Кылбаа маҥан кубабын —
Кэрэчээн куба куобун.
Айылҕа маанылаах оҕото,
Сэдэх көтөр буоламмын,
Ытыктыы-сүгүрүйэ көрөллөр,
Таптыы-астына сэнгээрэллэр.
Тунаарар күөх урсунҥа
Былыттыын аргыстаһа көтөбүн.

ХОТОЙ

Хомпоруун хотойбун,
Хорсун көтөрбүн.
Кыптыый кынаттаах
Көтөр аймахха
Ыраахтаағы буолабын.
Барыларын дьаһайабын,
Боппуруостарын быһаарабын.
Кыраны-кыамматы,
Аһара атаҕастаабыты
Көтөр аймах көрүүтүгэр
Кытаанахтык дьүүллүүбүн.

ЭЛИЭ

Мин элиэбин,
Атын көтөрдөртөн
Ончу бэлиэбин.
Кыраман үрдүккэ,
Кыырайа элиэтии
Көтө сылдыаммын,
Кутуйағы да бэлиэтии
Кырағы көрөр
Сытыы харахтаахпын.

ТОҢСОҒОЙ

Доргуйбат мэйиилээх
Эриэн төбө тонсоғойбун.
Тон маһы булан,
Маһы сиир үөнү
Тобулу тонсуйан,
Сытыы тумсубунан
Сып гынан ылаат,
Сып-сап ыйыстаат,
Үөрэ-көтө сокуускалаат,
Атын маска көтөбүн.
Тонсоғой луохтуурбун,
Маһы сиир үөнү
Сөбүлүүбүн дыаныһан бултуурбун.

ТУРААХ

Хара тураахпын,
Саас маннай кэлэммин,
Сандал сааһы ыңгыраммын
«Даах-дуух» сангарабын.
Бүрэ, хара да буолларбын,
Сааскы күүтүүлээх ыалдьыппын,
Маннайгы маанылаах көтөрбүн.
Эр бэрдэ буоламмын
Эрилик-турулук көрөбүн,
Барыгытын кытта тэннэ үөрэбин.

ҮӨН-КӨЙҮҮР ЭЙГЭТЭ

КЫМЫРДАҢАС

Быакаҗар кымырдаҗас
Сүрдээх диэн үлэһит,
Сүрэҗэ суохтарга
Туһалаах сүбэһит.
Бэйэтин саҗа
Ыарахан сибиниэһи
Таһаҗас онгостубат.
Күүстээх кымырдаҗас —
Кыахтаах кырдыҗас.

ТОЙОН ЫҢЫРЫА

Тойон ыңгырыа
Толуу тойоммун.
Ким миигин
Үөҗэн ыңгырыа,
Сүүһүн тигиэҗим,
Үөхпүтүн биллэриэҗим.

ООБУЙ ОБУС

Ообуй обус
Олус да мобус.
Хам ылар
Хатыы атах,
Хам ытырар
Абытай айах.
Илимигэр игнибит,
Илистэ илистибит
Быыкаа бырдабы
Бокуойа суох
Айабар атаарда.

ЧИЭРБЭ

Анах ноһуомун
Сайыны быһа,
Сылайа сыһа
Сыралана үлэлээн
Хара буор онгорор
Туһалаах чиэрбэ.
Онон, оҕолоор,
Орто дойдуга
Ордук айыллыбыт
Куһаһан диэн суох,
Барыта туһалаах,
Тус-туспа үлэлээх.

ЛЫАХ

Кэрэчээн лыахпын.
Үрүн тунах сайынга
Кыһалбата суох
Тэлибирии көтөрбүн
Сөбүлүүбүн олуһун.
Сибэккиттэн сибэккигэ
Көччүйэ көтөбүн,
Күннээх күнгэ
Наһаа үөрэбин.

ИЙИНЭЭБИТЭ

Иитэр сүөһүнү күрүөлээн

Кулунчук	3
Ынах	4
Тугутчаан	5
Бөтүүк	6
Сибиинньэ	7
Баһырҕас	8

Баай Байанай оҕолоро

Эһэ	9
Бөрө	10
Саһыл	11
Куобах	12

Кыптыый кынаттаахтар

Куба	13
Хотой	14
Элиэ	15
Тонсоҕой	16
Тураах	17

Үөн-көйүүр эйгэтэ

Кымырдаҕас	18
Тойон ыңгырыа	19
Оообуй оҕус	20
Чиэрбэ	21
Лыах	22

Литературно-художественное издание

Федотов Николай Константинович

ЖИВОТНЫЕ, ПЕРНАТЫЕ, НАСЕКОМЫЕ...

Стихи для детей
младшего школьного возраста

На якутском языке

Редактор *Л.Н. Иванова*
Худож.редактор *Д.Д. Мухин*
Техн.редактор *М.Т. Егорова*
Комп. верстка *М.Н. Кардашевская*

Подписано в печать 24.09.10. Формат 60x84 1/16.
Усл.п.л. 1,395. Уч.изд.л. 0,97. Тираж 300 экз.
Заказ № 336-Т. Заказное.

Национальное книжное издательство «Бичик»
Республики Саха (Якутия) им. С.А. Новгородова
677000, г. Якутск, ул. Курашова, 30/1
т. 34-30-98, 42-20-26, 34-30-58
www.bichik.ru
E-mail: NK12007@mail.ru

Отпечатано в типографии цифровой печати
НКИ «Бичик» им. С.А. Новгородова
г. Якутск, ул. Автоторожная, 4/2 Б

80-

frank